

Kursplan Fördjupningskurs i exegetisk teologi

Kurskod: EX 31

Ämnesområde: Exegetisk teologi

Kursens benämning: Fördjupningskurs i exegetisk teologi

Kursens nivå: Fördjupningskurskurs

Kursens omfattning: 15 sp

Utbildningsnivå: Grundnivå/ First cycle

Engelskt namn på kursen: Exegetical Theology, advanced course, 15 credits

1. Fastställande

Kursplanen är fastställd av Församlingsfakultetens samrådsgrupp 2008-06-02, reviderad 2014-12-08, att gälla från och med VT 2014.

2. Inplacering

Kursen ingår som ett obligatoriskt moment för Teologisk utbildning för kyrka och samhälle med fördjupning i exegetisk teologi. Kursen ger behörighet till kursen EX39, "Examensarbete i exegetisk teologi".

3. Förkunskaper

För tillträde till kursen krävs godkända godkänt betyg på kurserna EG 21 och EN 23 samt ytterligare fortsättningskurser om minst 22,5 sp i exegetisk teologi.

4. Innehåll

Kursen utgör en fördjupning av de exegetiska kunskaperna med särskild betoning på Nya testamentets användning av Gamla.

Moment A: Exegetisk teori och metod (2 sp)

Momentet ger en fördjupning av traditionell (historisk kritisk) exegetisk metod, typologisk skriftutläggning, historiesyn och exeges. Särskild tonvikt lägges vid exegetikens filosofiska och vetenskapsteoretiska förutsättningar.

Moment B: Gammaltestamentlig exegetik (6 sp)

Momentet innehåller läsning av följande nyckeltexter ur *Biblia Hebraica Stuttgartensia* (eller senare vetenskaplig utgåva):

Gen 1–3 (5 sidor)

Gen 15 (1 sida)

Ex 3 (2 sidor)

Ex 12 (3 sidor)

Ex 19:1–20:17 (2,5 sidor)

Jes 6:1–7:17 (2 sidor)

Jes 8:23–9:6 (1 sida)

Jes 42:1–9 (1 sida)

Jes 52:13–53:12 (1 sida)

Jer 31 (3,5 sidor)

Ps 2, 8, 22, 110 (3,5 sidor)

Vidare behandlas gammaltestamentlig teologi inklusive frågan om relationen till NT

Moment C: Septuaginta-studier (1,5 sp)

Följande eller liknande texter läses på grekiska ur Septuaginta (ca 12 sidor)

Ex 3 (1,5 s.)

Jer 38 (3 sidor)

Ps 2, 21, 109 (3,5 sidor)

Jes 8:23–9:6; 52:13–53:12 (1,5 sida)

Moment D: Nytestamentlig exegetik (4 sp)

Följande texter läses på grekiska Apg 7, Rom 9–11 & Uppb 2-3.

Kursen behandlar Romarbrevets hermeneutik, dvs. Paulus sätt att tolka och använda Skriften i Romarbrevet ur hermeneutisk och teologisk synvinkel.

Kursen tar även upp urkyrkans bruk av Gamla testamentet, vissa centrala och viktiga ämnen i nytestamentlig teologi (t.ex. rättfärdiggörelsen hos Paulus i relation till Jakobs brev och frågan om parousifördröjningen), samt några aspekter på frågan om Nya testamentet och dess grekisk-romerska kontext.

Moment E: Interpretation (1,5 sp)

Varje student skriver en interpretation enligt examinatorns anvisningar, som också tillhandahåller alternativa perikoper, valda utifrån bl.a. bruket av Gamla testamentet.

4.1. Undervisnings- och arbetsformer

Samtliga textläsningar i de olika momenten går igenom under lektioner med obligatorisk närvaro. Vid dessa ges språklig, huvudsakligen syntaktisk och exegetisk undervisning. Kursen innehåller även föreläsningar relaterat till de olika frågeställningarna i kursen. Interpretationerna ventileras i seminarieform.

5. Mål

Studenten skall efter avslutad kurs ha kunskaper i Gamla testamentets exegetik och teologi, fördjupade kunskaper i Nya testamentets exegetik och teologi, med särskild tonvikt vid Nya testamentets tolkning av gamla.

Kunskap och förståelse

Studenten skall efter avslutad kurs

- ha befäst sina kunskaper i hebreiska och kunna översätta enklare texter utan hjälpmedel och svårare texter med hjälpmedel,
- kunna redogöra för en större framställning av Gamla testamentets teologi,
- ha fördjupat sina kunskaper i grekiska och självständigt kunna översätta nytestamentlig text samt texter ur Septuaginta,
- ha kunskaper i de textkritiska systemen och förstå de textkritiska noterna i den aktuella vetenskapliga utgåvan av bibeltexten,
- kunna redogöra för en integrerad syn på Nya testamentets teologi, samt

- ha förståelse för exegetikens filosofiska och vetenskapsteoretiska förutsättningar.

Färdighet och förmåga

Studenten skall efter avslutad kurs

- visa förmåga att analysera och diskutera teoretiska förutsättningar för översättningar och tolkningar av bibeltexter,
- självständigt söka, inhämta och analysera relevant exegetisk information och tillämpa den,
- visa förmåga att utföra elementär exeges av gammaltestamentliga perikoper,
- visa förmåga att utföra välgrundad och självständig exeges av nytestamentlig text och relatera den till kyrkans lära, samt
- visa förmåga att självständigt analysera exegetisk argumentation och delta i den exegetiska debatten.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten skall efter avslutad kurs

- visa förmåga att bemöta andra ståndpunkter än sin egen med respekt och saklighet,
- visa förmåga att kritiskt värdera teorier och metoder i relation till bibeltexterna,
- visa förmåga att självständigt och kritiskt värdera exegetiska tolkningar i relation till olika kyrkosamfundets läror och egen personlig övertygelse, samt
- visa förmåga att kritiskt reflektera över sitt eget lärande och sin egen tolkning.

6. Litteratur

Moment A: Exegetisk teori och metod (2 sp)

Provan, I., V. Ph. Long & T. Longman. *A Biblical History of Israel*. Louisville: WJKP, 2003. (s. 3–104)

Gruenler, R. G. *Meaning and Understanding: The Philosophical Framework for Biblical Interpretation*. Grand Rapids: Zondervan, 1991. (220 s.)

Kompendium om exegetisk metod

Moment B: Gammaltestamentlig exegetik (6 sp)

Biblia Hebraica Stuttgartensia. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1990 el. senare.

Brown, F., S. Driver, & C Briggs. *Hebrew and English Lexicon*. Peabody: Hendrickson, 1996 el. senare.

Holladay, W. L. *A Concise Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*. Grand Rapids: Eerdmans, 1971 el. senare.

Nyberg, H. S. *Hebreisk grammatik*. Stockholm: A & W, 1952 (el. senare). (I utgåvan från 1972 finns värdefulla register.)

Dempster, S. *Dominion and Dynasty: A Theology of the Hebrew Bible*. Downers Grove: IVP, 2003. (230 s.)

Kommentarer läses enligt examinatorns anvisningar

Wenham, G. *Genesis 1–15*. WBC. Waco: Word books, 1987.

- Childs, B. S. *The Book of Exodus: A Critical, Theological Commentary*. OTL. London: SCM, 1974.
- Craigie, P. C. *Psalms 1–51*. WBC. Waco: Word books, 1983.
- Allen, L. C. *Psalms 101–150*. WBC. Waco: Word books, 1983/ 2004.
- Oswalt, J. N. *The Book of Isaiah*. NICOT. 2 vols. Grand Rapids: Eerdmans, 1986-1998.
- Lundbom, J. R. *Jeremiah 21–36*. AB. New York: Doubleday, 2004.

Moment C: Septuaginta-studier (1,5 sp)

- Rahlfs, A. & R. Hanhart. *Septuaginta: id est Vetus Testamentum graece iuxta LXX Interpretes*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2006.

Referenslitteratur

- Conybeare, F. C. & St. G. Stock. *Grammar of Septuagint Greek*. Peabody: Hendrickson, 1905.
- Decker, R. J. *Koine Greek Reader: Selections from the New Testament, Septuagint, and Early Christian Writers*. Grand Rapids: Kregel 2007.
- McLay, R. T. *The Use of the Septuagint in New Testament Research*. Grand Rapids: Eerdmans 2003.

Moment D: Nytestamentlig exegetik (5,5 sp)

- Nestle-Aland, *Novum testamentum graece*. 27:e eller 28:e uppl. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1993 (el. senare).
- Heikel, I. & A. Fridrichsen, *Grekisk-svensk ordbok till Nya testamentet och de apostoliska fäderna*. Lund: LiberLäromedel, 1976. (Finns även som repro-tryck från Uppsala Universitet, 1996).
- Blomqvist, J. & P. O. Jastrup. *Grekisk grammatik*. 2:a uppl. Odense: Akademisk forlag, 1992.
- Ellis, E. E. *The Old Testament in Early Christianity*. Tübingen/ Grand Rapids: Mohr (Siebeck)/ Baker, 1991. (150 s.)
- Laato, T. *Romarbrevets hermeneutik: En lärobok för teologer om vetenskaplig metod*. Församlingsfakultetens skriftserie nr 7. Göteborg: Församlingsförlaget, 2006. (150 s.)

Kommentarer, läses enligt examinatorns anvisningar

- Moo, D. J. *The Epistle to the Romans*. NICNT. Grand Rapids: Eerdmans 1996.
- Barrett, C. K. *A Critical and Exegetical Commentary on the Acts of the Apostles*. ICC. Edinburgh: T&T Clark, 1994.
- Hemer, C. J. *The Letters to the Seven Churches of Asia in their Local Setting*. Grand Rapids: Eerdmans, 2001.

7. Examination

Kursen examineras genom tre salstentamina (moment B, moment C, resp moment A+D). De olika läsningarna av bibeltexter som ingår i moment B-D, examineras även löpande genom aktiv närvaro. Interpretationerna examineras genom ventileringsstillfallet. Slutbetyg sättes enligt följande: moment A+D utgör 40 % av slutbetyget, B 40%, C 10%, samt E 10%.

8. Betyg

På kursen ges graderade betyg enligt Församlingsfakultetens ordinarie betygsskala.

9. Kursutvärdering

Kursutvärdering sker i enlighet med studiehandbokens instruktioner.

10. Övrigt

-